

TEHTÄVIÄ DISINFORMAATION ENNAKOINNISTA ELI PREBUNKKAUKSESTA:

1. Some-viestien analysointi

Esittele oppilaille esimerkkejä somessa esiintyvistä virheellisistä väitteistä tai haitallisista meemeistä. Pyydä oppilaita analysoimaan, miksi väitteet/meemit ovat virheellisiä tai vahingollisia, ja mistä ne tunnistaa sellaisiksi. Kerätkää taululle löydöksiä. Ajankohtaisia prebunkeja tai faktantarkastuksia löytyy esim. Faktabaarin (www.faktabaari.fi) tai muiden eurooppalaisten faktantarkistusorganisaatioiden [sivuilta](#).

2. Pseudotiede-esimerkkien etsiminen

Määrittele oppilaille, mitä tarkoittaa [näennätiede](#) ja miten se eroaa oikeasta tieteestä, sekä anna muutamia hyvin tunnettuja esimerkkejä – mm. astrologia, homeopatia, ufologia tai 2. maailmansodan aikainen rotuoppi. Etenkin terveys- ja hyvinvointialalla näennäistieteellisiä väitteitä liikkuu paljon. Pyydä oppilaita toimimaan salapoliiseina ja etsimään esimerkkejä epäilyttävistä väitteistä, joilla ei välttämättä ole oikeaa tieteellistä tai totuus pohjaa. Hyvä lähde uskomattomille väitteille on esim. [IFCN Covid-19 Misinformation - Poynter](#)

3. Trolliroolipeli

Perehtykää ensin psykologisiin vinoumiin, ja keksikää esimerkkejä. Seuraavaksi jaat oppilaat pieniin ryhmiin, jossa he ovat leikisti joko huuhaalla rahaa saavia terveysinfluenssereita tai vieraan valtion trolleja, ja heidän tehtävänsä olisi joko a) saada humpuukia myytyä tai b) aiheuttaa häiriötä demokratiaan. Pyydä heitä ryhmissä miettimään, minkälaisia somepostauksia nämä tahot levittäisivät. Somepostaukset esitellään koko ryhmälle, ja niistä keskustellaan. Vaihtoehtoisesti voi tehdä esim. lyhyitä TikTok-tyyppisiä videoita.

4. Prebunking-kampanjan suunnittelu

Pienissä ryhmissä pyydä opiskelijoita ideoimaan ja suunnittelemaan prebunking-kampanja tietystä virheellisen tiedon aiheesta, joka on relevantti heidän ikätovereilleen (esim. tulevat kokeet, eläintensuojelu, COVID-19-myönteisyys, ilmastonmuutoksen kieltäminen, tai vaikkapa miten varautua aprillipäivään). He voivat luoda julisteita, some-grafiikkaa tai lyhyitä videoita levittämään oikeaa tietoa ja torjumaan virheellistä tietoa.

